

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง "การสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัว สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัว และความต้องการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวช เป็นการศึกษาเชิงสำรวจใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ เก็บข้อมูล 120 ราย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรด้วย t-test, F-test และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง อายุ 41-60 ปี จบการศึกษาประถมศึกษา ส่วนใหญ่ยังคงประกอบอาชีพ รายได้ต่อเดือนมากกว่า 10,000 บาท สถานภาพสมรสแล้ว จำนวนสมาชิกในครอบครัว 2-4 คน ระยะเวลาการดูแลผู้ป่วยจิตเวช 1-5 ปี ส่วนใหญ่เป็นแม่ของผู้ป่วยจิตเวช ปัญหาของกลุ่มตัวอย่างด้านสังคมและเศรษฐกิจมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.81 รองลงมาด้านร่างกายค่าเฉลี่ย 3.80 ด้านอารมณ์จิตใจค่าเฉลี่ย 3.68 โดยรวมค่าเฉลี่ย 3.75 กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาในระดับมากทุกด้าน ความต้องการได้รับการสนับสนุนของกลุ่มตัวอย่างด้านข้อมูลข่าวสารมากที่สุดค่าเฉลี่ย 3.59 ระดับมาก รองลงมาด้านการยอมรับและเห็นคุณค่าค่าเฉลี่ย 3.30 ระดับปานกลาง ด้านอารมณ์จิตใจค่าเฉลี่ย 3.25 ระดับปานกลาง ด้านสิ่งของการอำนวยความสะดวกค่าเฉลี่ย 3.06 ระดับปานกลาง โดยรวมค่าเฉลี่ย 3.28 กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการได้รับการสนับสนุนทางสังคมในระดับปานกลาง การศึกษาความสัมพันธ์ของข้อมูล พบว่า เพศกับความต้องการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัวมีความแตกต่างกันทางสถิติที่ $p < 0.05$ ส่วนปัญหาการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัวกับความต้องการได้รับการสนับสนุนทางสังคมของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < 0.05$

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา ระดับนโยบายกรมสุขภาพจิตควรมีการเผยแพร่กระจายความรู้สุขภาพจิตและจิตเวชผ่านสื่อโทรทัศน์จัดเป็นรายการที่น่าสนใจ กรมสุขภาพจิตและหน่วยงานทางจิตเวชควรผลิตสื่อให้ความรู้แก่ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชอย่างต่อเนื่อง ผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชควรได้เข้าถึงสื่อทุกราย ระดับปฏิบัติ บุคลากรทางจิตเวชควรตระหนักถึงปัญหาการดูแลผู้ป่วยจิตเวชของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัวควบคู่ไปกับการรักษาอาการของผู้ป่วยจิตเวช การประสานเครือข่ายทางสังคมในชุมชนเมื่อจำหน่ายผู้ป่วยจิตเวชกลับบ้านเป็นสิ่งจำเป็นมาก บุคลากรทางจิตเวชควรจะต้องให้การยอมรับ เห็นคุณค่าของผู้ดูแลผู้ป่วยจิตเวชในครอบครัว ส่งเสริมให้ทุกคนในครอบครัวมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่บ้าน มีความรักความผูกพันต่อผู้ป่วยจิตเวช และให้ผู้ดูแลได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน

Abstract

The study on "Social support of caregivers of psychiatric patients in family from Somdetchaopraya institute of psychiatry", aims to study the problems of caregivers who took care psychiatric patients in family and the need for social support of those caregivers of psychiatric patients. It was a survey study. Questionnaire is a tool storage collected from 120 samples. The statistics for data analysis were percentages, mean, standard deviation, analysis of different variables by t-test, F-test and analysis of variables associated with calculating the correlation coefficient Pearson (Pearson's Product Moment Correlation) Level of significance $p < 0.05$ study can be summarized as follows.

The majority of the women aged 41-60 years completed primary education. Most continue career monthly income, marital status, and more than 10,000 baht. Member of family members 2-4 people, time psychiatric care 1-5 years, mostly mother of psychiatric patients. Problems of social and economic sample most average 3.81 follow by physical and emotional average 3.80 average 3.68 average 3.75 overall sample have a problem in most all areas. Needs are supported in the sample of information most average 3.59, followed by appraisal average 3.30 average level of emotional average 3.25 average level of instrumental and the facilitator of the average 3.06 moderate overrell average of 3.28 samples to be supported social moderate. The relationship of the data found that gender needs are social support of caregivers of psychiatric patients in family with different statistical $p < 0.05$. The problems of patient's psychiatric care of caregivers of psychiatric patients in family and needs to get social support of caregivers of psychiatric patients tie in the medium and statistically significant of $p < 0.05$

Recommendation from the study. At the policy level, department of mental health should be published and spread knowledge of mental health and psychiatric unit should produce media to educate caregivers of psychiatric patients continuously. They should have access to all media personnel in psychiatric practice level should be aware

of the problems of caregivers of psychiatric patients in their families, along with the treatment of patients. Coordination of social network in community on discharge is very important. Psychiatric personnel should be recognized appraisal of caregivers of psychiatric patients in family. Encourage the whole family involved in caring for psychiatric patients at home. With love and commitment in psychiatric patients and let the caregivers have an opportunity to share their experiences with each other.